

Workshop 2: Good and bad practices rondom een living lab

In de plenaire presentaties en in workshop 1 kwamen veel succesverhalen naar voren; mooie toepassingen en samenwerkingen rondom Sensor City. Sensor City, een glasvezelnetwerk met 200 meetpunten voor sensoren: mobiliteit, energie, leefklimaat, water, zorg, veiligheid etc. Een sensornetwerk dat vele kansen biedt. Omdat innoveren toch de kunst van het mislukken is, wordt in deze workshop belicht waar de 'uitdagingen' liggen.

anders dan gepland?

De tijd die het heeft gekost voordat het meetnetwerk in bedrijf was, is onderschat. In 2009 is het project Sensor City gestart. De tijd ging zitten in de opzet van de stichting, die vervolgens een aanbesteding in gang zette voor de aanleg van het meetnetwerk, de plaatsing van de sensoren en het faciliteren van de projecten. Ook de tijd die het kost om het netwerk op het netvlies te krijgen van de potentiële gebruikers, is niet te onderschatten.

Het meetnetwerk draagt niet gelijk bij aan een grote groei van werkgelegenheid, zoals was gedacht. Het meetnetwerk en het gehele cluster van sensortechnologie bedrijven en kennisinstellingen dragen wel bij aan het innovatieve klimaat van Assen. Er is veel kennis aanwezig van sensorsysteemtechnologie die bijdragen aan oplossingen voor stedelijke issues.

Het aantrekken van onderzoeksprojecten, bedrijvigheid en de groei van het gehele cluster is een kwestie van langere adem. Gelukkig ziet men in Assen na de lange aanloop veel reuring ontstaan. Ook komen er start ups los, vanuit het onderwijs (Hanzehogeschool, School of Engineering, specialisme Sensortechnologie). Zo mogelijk kan het klimaat versterkt worden door netwerken op te zetten, waarbij de gemeente een faciliterende rol heeft.

Wat gaat goed?

In de workshop wordt door de deelnemers naar voren gebracht dat het belang van de burgers benadrukt moet worden: wat heeft de Assenaren eraan, zij zijn de eindgebruikers. Goed punt! In Assen wordt de burger goed meegenomen. Er zijn informatie avonden belegd om de mensen te informeren wat het Sensor City meetnetwerk is en wat er met de sensoren gemeten wordt. Verder wordt er zoveel mogelijk in kranten en andere media gepubliceerd van wat er gaande is in Assen op het gebied van sensortechnologie en de testen. Verder hebben er in Assen 150 burgers deelgenomen aan een grote test op het gebied van mobiliteit. Zij kregen hierbij inzicht in hun eigen rijgedrag en kregen persoonlijk reisadvies. Daarnaast is er een onderzoek geweest naar de beleving van geluid en zijn burgers hiervoor benadert. Op dit moment wordt een nieuw onderzoek voorbereid waarbij de bewoners van een wijk worden uitgenodigd mee te doen om hun energieverbruik en autogebruik te reduceren.

Er is een dataprotocol beschikbaar bij Sensor City.